Lietas arhīva Nr. CA-0892-22/1
ECLI:LV:RAT:2022:0818.C29556816.11.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2022.gada 18.augustā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente Madara Ābele,
tiesnese Ilze Celmiņa,
tiesnese Agnese Veita,
rakstveida procesā izskatīja civillietas materiālus SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" prasībā pret /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ par parāda piedziņu sakarā ar SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2020.gada 5.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2016.gada 2.augustā SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā prasību pret /pers. A/, /pers. E/, /pers. D/ /pers. B/ un /pers. C/ par parāda piedziņu.

Prasītāja, pamatojoties uz likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 2., 10.panta otro daļu, 11.panta trešo daļu, 12.pantu, Civillikuma 1672., 1674., 1682., 1683., 1765., 1770., 1775., 1779., 1811., 1828., 1838., 2124., 2125., 2128., 2141., 2143.pantu, lūgusi piedzīt solidāri no /pers. A/, /pers. E/, /pers. D/, /pers. B/un /pers. C/ par labu SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" parādu 2590,61 *euro* un tiesas izdevumus. Noteikt SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" tiesības saņemt līdz sprieduma izpildei likumiskos nokavējuma 6% gadā.

Prasības pieteikuma norādīti šādi argumenti.

Pamatojoties uz prasītāja rīcībā esošajām dzīvokļa kartītēm, /adrese D/, bija pierakstīti atbildētāji.

Šajā dzīvojamā platībā bija pierakstīti arī citi īrnieki, bet prasība par parāda piedziņu tiek celta tikai pret šiem atbildētājiem.

Dzīvojamā platība /adrese B/ bijusi izīrēta atbildētājiem līdz 2015.gada 8.decembrim, kad ticis sastādīts paziņojums par atbrīvojušos pašvaldības dzīvojamo telpu un brīvās dzīvojamās telpas apsekošanas akts.

Starp prasītāju un atbildētājiem nebija noslēgts dzīvojamās telpas īres līgums, bet bija nodibinātas īres tiesiskās attiecības. Īrniekiem bija nodrošinātas iespējas lietot dzīvojamo telpu saskaņā ar normatīvajiem aktiem un izmantot pamatpakalpojumus, taču īrnieki vairāk nekā trīs mēnešus nebija maksājuši dzīvojamās telpas īres maksu un maksu par pamatpakalpojumiem. Parāda summa pieauga no 2009.gada septembra. Maksājumi tika veikti, bet neregulāri. Uz 2015.gada decembri nenomaksāto parādu veido 2590,61 *euro*, kas sastāv no pamatparāda 2218,37 *euro* un likumiskajiem nokavējuma procentiem 372,24 *euro*.

Par dzīvojamās telpas faktiskajām īres līguma saistībām bija atbildīgi atbildētāji. Līdz ar ko no atbildētājiem solidāri piedzenams parāds 2590,61 *euro*. Likumiskie nokavējuma procenti piedzenami saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu.

[2] Paskaidrojumos tiesai /pers. E/ norādījusi, ka laikā līdz 1994.gada aprīlim māte /pers. A/, tēvs /pers. C/ /pers. C/ ar saviem bērniem /pers. D/ (šobrīd /uzvārds A/), /pers. B/, un /pers. F/ (tagad /uzvārds B/) īrējuši dzīvojamās telpas /adrese C/. Savukārt/pers. E/ vecāmamma /pers. G/ un vectēvs /pers. H/ īrējuši dzīvojamās telpas /adrese D/. Kopā ar vecvecākiem šajā dzīvoklī dzīvojusi arī /pers. E/. /pers. A/ un /pers. C/ ar bērniem Kristīnu, Edgaru un Annu dzīvojuši dzīvoklī Nr.8, /adrese E/. /pers. E/ palikusi dzīvot /adrese D/. Vecmamma /pers. G/ vairākkārt vērsusies pie nekustamā īpašuma apsaimniekotāja ar lūgumu izmainīt rēķinos uzrādīto īrnieku skaitu – 8 cilvēki, jo pozīcijā "Atkritumu izvešana" tas radīja nepamatotu summu. Rēķini nav tikuši izmainīti. 2000.gada 19.oktobrī /pers. E/ piedzimis dēls /pers. I/ un 2005.gada 17.martā piedzimis dēls /pers. J/, kuri dzīvoja šajā dzīvoklī. /pers. E/ vecmamma /pers. G/ mirusi 2009.gada 7.janvārī un /pers. E/ ar abiem dēliem palikusi dzīvot dzīvoklī. Tā kā sadzīves apstākļi nav bijuši pieņemami un apsaimniekotājs atteicies noslēgt ar /pers. E/ īres līgumu, 2009.gada decembrī /pers. E/ ar bērniem izvākusies no dzīvokļa. /pers. E/ dzīvoklī atgriezusies 2013.gada pavasarī un tur nodzīvojusi ar bērniem 6 mēnešus. Tā kā tuvojās ziemas sezona un telpas bija sliktā stāvoklī, kā arī apsaimniekotājs atteicies noslēgt ar /pers. E/ īres līgumu, 2013.gada 1.novembrī /pers. E/ pārcēlusies uz dzīvi dzīvoklī Nr.47, /adrese E/.

/pers. E/ apmaksājusi visus rēķinus par laiku, kurā dzīvojusi /adrese D/

Prasītāja izrakstītajos rēķinos nepamatoti ticis uzrādīts īrnieku skaits un apsaimniekošana nav bijusi kvalitatīva. Nekustamais īpašums bijis sliktā tehniskā stāvoklī, ziemā aizsalušas caurules un telpās bijis pelējums. Rēķini tikuši izrakstīti uz mirušas personas vārda un vairāku gadu garumā /pers. E/ nav bijusi informācija par izrakstītajiem rēķiniem. Lietas materiālos iesniegti rēķini par trīs mēnešiem 2015.gada novembri un decembri, un 2016.gada janvāri un nav skaidrs, kā ir radusies prasības summa. Laika posmā no 2009.gada decembra līdz 2013.gada aprīlim /pers. E/ nav izmantojusi dzīvokli un 2013.gada 1.novembrī izvākusi mantas un izbraukusi kopā ar ģimeni.

[3] Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2020.gada 5.marta spriedumu prasība noraidīta pilnībā.

Spriedums pamatots ar turpmāk norādītiem apsvērumiem.

[3.1] Lietā nav strīda par to, ka /pers. E/ īres līgumu ar prasītāju saskaņā ar likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 14.panta ceturto daļu nav noslēgusi. Līdz ar to nav pamata konstatēt, ka starp prasītāju un /pers. E/ pastāvēja īres attiecības un ka prasītājs būtu nodevis /pers. E/ dzīvojamās telpas lietošanas tiesības.

Rēķini sešus gadus tikuši izrakstīti mirušai personai /pers. G/, līdz ar ko nav pamata konstatēt, ka starp prasītāju un /pers. E/ pēc īrnieces /pers. G/ nāves pastāvēja faktiskās īres attiecības.

[3.2] /pers. E/ paskaidrojusi, ka 2013.gada pavasarī ievākusies dzīvoklī un tajā nodzīvojusi ar bērniem 6 mēnešus. /pers. E/ apliecinājusi, ka kopā ar viņu dzīvoklī /adrese D/ dzīvojuši viņas divi bērni. Tādējādi konstatēts, ka laikā no 2013.gada maija līdz 2013.gada oktobrim /pers. E/ patvarīgi

aizņēmusi dzīvojamās telpas /adrese D/.

Kā izriet no /pers. E/ paskaidrojumiem, tad viņa šajā dzīvoklī nav dzīvojusi pēc 2013.gada 1.novembra, kad pārvākusies uz telpām /adrese G/, ko apliecina namīpašnieka /adrese/ /pers. K/ izziņa, ka /pers. E/ kopā ar ģimeni no 2013.gada 1.novembra dzīvo /adrese F/.

Tiesa atzinusi, ka lietā nav iesniegti pierādījumi, ka /pers. E/ ir dzīvojusi dzīvoklī no 2009.gada decembra līdz 2013.gada maijam un no 2013.gada novembra līdz 2015.gada 8.decembrim vai 2016.gada 1.jūlijam.

[3.3] Kā redzams no parāda aprēķina, prasītājs lūdzis piedzīt pamatparādu 2218,37 *euro* par laiku no 2009.gada 1.janvāra līdz 2016.gada 1.jūlijam un likumiskos nokavējuma procentus 372,24 *euro* par laiku no 2011.gada 1.septembra līdz 2016.gada 1.janvārim. Tātad lūgts piedzīt parādu par laiku, par kuru nav iesniegti pierādījumi, ka /pers. E/ ir dzīvojusi minētajā dzīvoklī.

Konstatēts, ka piedzenamās summas aprēķinā nepamatoti iekļauta atkritumu izvešana par astoņiem cilvēkiem.

Prasībā norādīts, ka dzīvojamā platība /adrese B/ bija izīrēta atbildētājiem līdz 2015.gada 8.decembrim, kad tika sastādīts brīvās dzīvojamās telpas apsekošanas akts un paziņojums par atbrīvojušos pašvaldības dzīvojamo telpu. Taču no prasības un parāda aprēķina izriet, ka lūgts piedzīt pamatparādu 2218,37 *euro* par laiku no 2009.gada 1.janvāra līdz 2016.gada 1.jūlijam un likumiskos nokavējuma procentus 372,24 *euro* par laiku no 2011.gada 1.septembra līdz 2016.gada 1.janvārim.

Tiesa uzskatījusi, ka konkrētajos apstākļos prasītājam bija pienākums iesniegt tādu parāda aprēķinu, kas skaidri, detalizēti un saprotami atspoguļo parāda rašanās pamatu.

[4] Par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2020.gada 5.marta spriedumu SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" iesniegusi apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu pilnībā.

Apelācijas sūdzība pamatota ar šādiem argumentiem.

[4.1] Dzīvojamās telpas īres līgums ticis noslēgts 2002.gada 9.decembrī ar /pers. G/. Dzīvojamās telpas īres līgumā kā īrnieki tikuši norādīti /pers. A/, /pers. E/, /pers. D/, /pers. B/, /pers. C/, /pers. F/, /pers. M/ un /pers. N/.

Ne ar vienu no īrniekiem dzīvojamās telpas īres līgums nebija izbeigts. Neviens no īrniekiem nebija lūdzis šo dzīvojamās telpas īres līgumu, vai faktiskās īres tiesiskās attiecības izbeigt.

[4.2] 2015.gada 8.decembrī konstatēts, ka dzīvoklis ir atbrīvots, bet parāds par īri un pakalpojumiem nav samaksāts.

Atbildētāju paskaidrojumi par to, kur šobrīd katrs no viņiem dzīvo, nav pietiekams pamats secinājumam, ka viņi strīdus dzīvokli nav lietojuši, jo atbildētāji bija ierakstīti dzīvokļa kartītē un 2002.gada 9.decembra īres līgumā. Īres līgums par dzīvokli /adrese E/ neatbrīvo atbildētājus no pienākuma veikt maksājumus arī par pašvaldības dzīvokļa īri. Atbildētāji prasītāju par citu dzīvesvietu nav informējuši.

[4.3] /pers. E/ bija ierakstīta dzīvokļa kartītē un 2002. gada 9. decembra īres līgumā. Viņa bija tiesīga atgriezties dzīvoklī un dzīvot tur kopā ar bērniem, tāpēc likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 44. pantu tiesa piemērojusi nepamatoti.

[4.4] Kamēr dzīvoklis nebija atbrīvots, pašvaldībai nebija tiesības to izīrēt citām personām. Īrnieki pašvaldībai piederošajos dzīvokļos netiek atbrīvoti no pienākuma maksāt par īri un pakalpojumiem, ja par dzīvokļa atbrīvošanu netiek informēta pašvaldība un netiek lūgts izbeigt īres līgumu.

[5] Paskaidrojumos tiesai /pers. E/ pilnvarotais pārstāvis /pers. O/ norādījis, ka apelācijas sūdzība atzīstama par nepamatotu un noraidāmu.

[6] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2021.gada 13.janvāra spriedumu SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" prasība pret /pers. A/, /pers. E/, /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ par parāda piedziņu noraidīta.

[7] Ar Senāta 2021.gada 6.aprīļa rīcības sēdes lēmumu atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" kasācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2021.gada 13.janvāra spriedumu daļā, ar kuru noraidīta prasība pret /pers. A/, /pers. C/, /pers. B/ un /pers. D/.

Ar Senāta 2022.gada 24.janvāra spriedumu Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2021.gada 13.janvāra spriedums atcelts daļā, ar kuru noraidīta prasība pret /pers. E/, kā arī daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu.

[8] Saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu, 2022.gada 15.jūlijā lietas dalībnieki tikuši informēti par to, ka lieta apelācijas instancē tiks izskatīta rakstveida procesā 2022.gada 18.augustā. Lietas dalībniekiem noteikts termiņš lūgumu un rakstveida paskaidrojumu iesniegšanai (Civilprocesa likuma 166.pants) tiesā līdz 2022.gada 1.augustam.

Rakstveida paskaidrojumos tiesai /pers. E/ pilnvarotais pārstāvis /pers. O/ norādījis, ka parāda aprēķins nav korekts. Lietas materiālos atrodas namu pārvaldes "Lastadija" 2003.gada 23.decembra atbilde uz īrnieces iesniegumu par, ka no 2004.gada janvāra rēķinos par dzīvokli Nr.1, /adrese A/, komunālie pakalpojumi tiks aprēķināti par trīs cilvēkiem. Rēķinos par 2015.gada novembri un decembri pozīcijā atkritumu izvešana norādītas astoņas personas.

Nav norādīti apstākļi, kuru dzīvokļa apsekošana notikusi tikai 2015.gada 8.decembrī, nevis laikā, kad tas ticis atbrīvots. Tiesai iesniegti rēķini, kuri izrakstīti par 2016.gada janvāri, lai gan prasītājs konstatējis, ka dzīvoklis ticis atbrīvots 2015.gada decembrī.

/pers. E/ atbrīvojusi dzīvokli 2013.gada 1.novembrī, jo ziemas periodā tur nav bijis iespējams dzīvot. 2015.gada 8.decembra aktā prasītājs konstatējis, ka ir nepieciešama logu nomaiņa.

Pirmās instances tiesa pareizi atzinusi, ka ne tiesai un, ne atbildētājam nav jāveic piedzenamās summas aprēķins.

Prasītājs kā rūpīgs saimnieks nav veicis dzīvokļa un ēkas uzturēšanu piemērotā tehniskā stāvoklī, kā arī sekojis telpu atbrīvošanai.

Motīvu daļa

[9] Civillietu tiesas kolēģija, izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, pārbaudījusi un novērtējusi lietai pievienotos rakstveida pierādījumus, uzskata, ka SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" apelācijas sūdzība ir daļēji pamatota un daļēji apmierināma.

[10] Ar Senāta 2022.gada 24.janvāra spriedumu Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2021.gada 13.janvāra spriedums atcelts daļā, līdz ar to apelācijas kārtībā izskatāma SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" prasība pret /pers. E/ par parāda piedziņu.

[11] Saskaņā ar pušu sniegtajiem paskaidrojumiem un apelācijas sūdzībā norādītajiem argumentiem lietā pastāv strīds par dzīvokļa Nr.1, /adrese A/, īrnieces ģimenes locekles /pers. E/ pienākumu veikt dzīvojamās telpas īres un saņemto pakalpojumu maksu par laiku no 2009.gada 1.janvāra līdz 2015.gada 8.decembrim, kad tikusi veikta dzīvokļa apsekošana un sastādīts akts par atbrīvojušos pašvaldības dzīvojamo telpu.

[11.1] Rīgas pilsētas darbaļaužu deputātu padomes rajonu dzīvokļu pārvaldes rīkojums liecina par to, ka kopš 1968.gada 7.jūnija dzīvoklis Nr.1,

/adrese A/, ticis izīrēts /pers. G/. Saskaņā ar dzīvokļa kartīti dzīvoklī Nr.1, /adrese A/, bijuši pierakstīti /pers. A/, /pers. E/, /pers. D/ un /pers. C/.

2002.gada 9.decembrī namu pārvaldes "Lastadija" un /pers. G/ starpā ticis noslēgts dzīvojamās telpas īres līgums, saskaņā ar kuru /pers. G/ un viņas ģimenes locekļu – /pers. A/, /pers. E/ (pēc uzvārda maiņas /uzvārds C/), /pers. D/, /pers. B/, /pers. C/, /pers. M/, /pers. F/ un /pers. N/ lietošanā uz nenoteiktu laiku ticis nodots dzīvoklis Nr.1, /adrese A/.

Dzīvokļa īrniece /pers. G/ mirusi 2009.gada 7.janvārī un pēc īrnieces nāves dzīvoklī palikusi dzīvot īrnieces ģimenes locekle /pers. E/, ar kuru netika noslēgts dzīvojamās telpas īres līgums.

[11.2] Ievērojot Civilprocesa likuma 476.panta pirmās daļas nosacījumus, Senāts izskatāmajā lietā konstatējis, ka atbilstoši likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 10.panta otrās daļas un 14.panta ceturtās daļas jēgai ir pamats traktēt, ka starp /pers. E/ un izīrētāju pastāvēja faktiskās īres tiesiskās attiecības, kurās abas puses saista iepriekšējā īres līguma noteikumi. Mirušā īrnieka ģimenes loceklis, kas turpina lietot dzīvojamo telpu, nedod pamatu nedz šā ģimenes locekļa, nedz arī izīrētāja atbrīvošanai no tiem pienākumiem, kas noteikti likumā un iepriekšējā līgumā. /pers. E/, kura pēc savas vecāsmātes /pers. G/ nāves turpināja lietot strīdus dzīvojamo telpu, bija saistoši 2002.gada 9.decembrī noslēgtā īres līguma noteikumi.

[11.3] Lietas izskatīšanas laikā atzīts, ka īrnieces ģimenes locekļi /pers. A/, /pers. D/, /pers. B/ un /pers. C/ pirms īrnieces nāves pārcēlušies dzīvot citur un prasība pret viņiem ir noraidāma. /pers. E/ ar pārtraukumu dzīvojusi dzīvoklī līdz 2013.gada novembrim.

Lietā nav pierādījumu tam, ka /pers. E/ informējusi izīrētāju par to, ka dzīvojamās telpas tikušas atbrīvotas no īrnieku mantām un, ka dzīvojamās telpas īres līgums ticis izbeigts saskaņā ar likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 27.panta nosacījumiem.

2002.gada 9.decembra dzīvojamās telpas īres līguma 3.3. punkts paredz, ka īrniekam ir tiesības jebkurā laikā lauzt dzīvojamās telpas īres līgumu, brīdinot par to izīrētāju.

Senāts izskatāmajā lietā atzinis, ka likumdevējs, atkāpjoties no saistību tiesību vispārējiem noteikumiem, piešķīris īrniekam privilēģiju izbeigt dzīvojamās telpas īres līgumu bez Civillikuma 2168., 2170., 2172.pantā norādītā pamatojuma, vienlaikus paredzot kārtību, kādā šī tiesība īstenojama.

/pers. E/ apgalvojumam par to, ka dzīvoklis ticis atbrīvots 2013.gada novembrī un, ka tajā ziemas periodā nav bijis iespējams dzīvot, nav nozīmes. /pers. E/ netika informējusi izīrētāju par to, ka tiek lauzts dzīvojamās telpas īres līgums, tātad tas bija spēkā ar visām no tā izrietošām tiesiskām sekām, ieskaitot Civillikuma 1587.pantā iekļauto *pacta sunt servanda* (līgumi ir jāpilda) principu (sk. Senāta 2017.gada 27.oktobra sprieduma lietā Nr. SKC? 252/2017 10.1.punktu). Savukārt tam, vai īrnieks spēkā esoša dzīvojamās telpas īres līguma darbības laikā dzīvo izīrētajā dzīvojamā telpā, nav juridiskas nozīmes, jo neviena tiesību norma nenoteic īrniekam pienākumu uz īres līguma pamata lietojumā nodotajās telpās pastāvīgi dzīvot. Respektīvi, paša īrnieka ziņā ir izlemt, vai un kā viņš izlietos ar līgumu piešķirtās tiesības. Jebkurā gadījumā tas, vai īrnieks faktiski dzīvo viņam izīrētajās dzīvojamās telpās, nekādā veidā neietekmē nedz īres līguma spēku, nedz arī šajā līgumā noteiktās pušu saistības (sk. Senāta 2017.gada 27.oktobra sprieduma lietā Nr. SKC- 252/2017 10.2.punktu).

Senāts secinājis, ka apstāklis, ka atbildētāja 2013.gada novembrī pārcēlusies uz citu dzīvesvietu nevar būt par pamatu viņas atbrīvošanai no īres līgumā noteikto saistību izpildes.

Pie šādiem apstākļiem /pers. E/ ir pienākums saistību izpildei veikt parāda par īri un par saņemtajiem pakalpojumiem samaksu. Minētais atbilst likuma "Par dzīvojamo telpu īri" 12.panta pirmās un otrās daļas prasībām, proti, dzīvojamās telpas īres maksa maksājama dzīvojamās telpas īres līgumā noteiktajos termiņos. Maksa par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu, maksājama normatīvajos aktos vai dzīvojamās telpas īres līgumā noteiktajos termiņos un kārtībā.

[11.4] Paskaidrojumos tiesai /pers. E/ norādījusi uz SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" nesaimniecisku rīcību, proti, tikai 2015.gada 8.decembrī SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" veikusi dzīvokļa apsekošanu un nav saprotams, kāpēc tas netika darīts ātrāk, piemēram, laikā no 2013.gada 1.novembra.

Civillietu tiesas kolēģija konstatējusi, ka SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" rīcībā nebija ziņu par to, ka dzīvoklis ticis atbrīvots pēc 2013.gada 1.novembra un nebija pamata veikt dzīvokļa apsekošanu. Tiesību normas neparedz izīrētājam pienākumu pārbaudīt vai kontrolēt īrnieka faktisko atrašanos dzīvojamā telpā. Līdz ar to izīrētājam nav pamata norādīt uz nesaimniecisku rīcību.

[11.5] Lietas izskatīšanas laikā atzīstot, ka /pers. E/ pienākums ir veikt īres maksas un pakalpojumu maksājumu parādu samaksu, konstatēts, ka pastāv strīds par parāda aprēķina pamatotību. Proti, atbildētāja norādījusi, ka rēķinos par 2015.gada novembri un decembri pozīcijā atkritumu izvešana norādītas astoņas personas, taču namu pārvalde "Lastadija" 2003.gada 23.decembra atbildē uz /pers. G/ iesniegumu norādījusi, ka no 2004.gada janvāra rēķinos par dzīvokli komunālie pakalpojumi tiks aprēķināti par trīs cilvēkiem.

Civillietu tiesas kolēģija atbildētājas iebildumus atzīst par daļēji pamatotiem un daļēji apmierināmiem.

Kā redzams no lietai pievienotā parāda aprēķina, tad strīdus periods, par kādu ir lūgts piedzīt dzīvokļa maksājumu parādu, ir no 2009.gada 1.janvāra līdz 2016.gada janvārim.

Laiks, kurā veicami dzīvokļa maksājumi, atbilst 2015.gada 8.decembra aktā par brīvās dzīvojamās telpas apsekošanu konstatētajam. Citi pierādījumi par to, ka dzīvoklis ticis atbrīvots pirms 2015.gada 8.decembra, lietā nav tikuši iesniegti.

Nav nozīmes atbildētājas norādītajam, ka /pers. G/ pārmaksājusi dzīvokļa maksājumus laikā, kad viņa bijusi dzīvokļa īrniece. Lietā nav strīda par laiku, kurā dzīvokļa īrniece /pers. G/ veica dzīvokļa maksājumus prasītājai.

[11.6] No 2002.gada 9.decembra dzīvojamās telpas īres līguma redzams, ka bez īrnieces dzīvoklī Nr.1, /adrese A/, bijuši pierakstīti astoņi cilvēki, proti, /pers. A/, /pers. E/, /pers. D/, /pers. B/, /pers. C/, /pers. F/, /pers. M/, /pers. N/.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2021.gada 13.janvāra spriedumu prasība pret /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ tikusi noraidīta un spriedums šajā daļā stājies spēkā pēc tam, kad šajā daļā ar Senāta rīcības sēdes lēmumu atteikts ierosināt kasācijas tiesvedību.

Tiesa atzinusi, ka ar lietā esošajiem pierādījumiem ir pierādīts, ka atbildētāji /pers. A/ un /pers. C/ /uzvārds D/ ar bērniem /pers. D/, /pers. B/ un /pers. F/ 1994.gada aprīlī pārvākušies dzīvot dzīvoklī Nr. 8, /adrese E/, kur viņiem piedzimuši dvīņi /pers. M/ un /pers. N/.

Pie šādiem apstākļiem konstatēts, ka /pers. A/, /pers. C/ un viņu bērniem atstājot dzīvokli, tajā palika dzīvot /pers. E/, /pers. G/ un viņas vīrs /pers. H/.

2003.gada 23.decembrī namu pārvalde "Lastadija" atbildējusi /pers. G/, ka turpmāk, t.i. no 2004.gada 1.janvāra maksa par komunāliem pakalpojumiem /adrese D/, tiks aprēķināta par trīs cilvēkiem. Minētais norāda uz to, ka dzīvokļa īrniece /pers. G/ bija informējusi un izīrētājs to apstiprināja, ka dzīvoklī dzīvo trīs īrnieki /pers. G/, /pers. E/ un /pers. H/.

Lietā nav pierādījumu tam, ka pēc /pers. G/ nāves dzīvoklī turpināja dzīvot /uzvārds D/ ģimene vai citi cilvēki. /pers. E/ paskaidrojusi, ka pēc /pers. G/ nāves dzīvoklī palikusi dzīvot viņa ar abiem dēliem /pers. I/, dzimušu 2000.gada 19.oktobrī, un /pers. J/, dzimušu 2005.gada 17.martā.

Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesas kolēģija secina, ka izīrētājam nebija pamata veikt komunālo pakalpojumu aprēķinu par astoņiem cilvēkiem. Strīdus periodā dzīvoklī dzīvoja /pers. E/ un viņas divi bērni. Līdz ar to komunālo maksājumu aprēķins bija veicams par trīs cilvēkiem, nevis astoņiem, kā to ir darījis prasītājs. Būtiski ir tas, ka prasītājs bija informēts par šo un iebildumus par to necēla.

[11.7] Izskatāmajā lietā Senāts atzinis, ka attiecībā uz vienu no parāda kopsummas veidojošām komponentēm (pozīcijām), t.i. maksas par atkritumu izvešanu neatbilstība īres objektā dzīvojošo personu skaitam, nevar tikt atzīta par pamatu prasības pilnīgai noraidīšanai. Tā kā rēķinos ietvertā informācija liecina, ka maksa par īri un sniegtajiem pakalpojumiem uzrādīta atsevišķi, tiesai bija no Civilprocesa likuma 97.panta un 193.panta piektās

daļas normām izrietošs pienākums izvērtēt katra šī maksājuma pamatotību.

Civillietu tiesas kolēģija, izvērtējot lietai pievienotos rēķinus, secinājusi, ka dzīvoklī dzīvojošu cilvēku skaits ticis izmantots maksas par atkritumu izvešanu aprēķināšanai un šis cilvēku skaits ticis mainīts, proti, 2012.gada 22.marta līdz 2012.gada 10.decembra, 2013.gada 14.janvāra līdz 2013.gada 11.oktobra, 2015.gada 14.janvāra līdz 2015.gada 15.decembra rēķinos norādīts, ka dzīvoklī dzīvojošo cilvēku skaits ir astoņi, bet laikā no 2013.gada 14.novembra līdz 2014.gada 11.decembrim rēķinos tika norādīts, ka dzīvoklī dzīvojošo cilvēku skaits ir viens.

Lietā nav iesniegti rēķini par laiku no 2009.gada janvāra līdz 2012.gada februārim un tiesai ir liegts pārliecināties par rēķinu pamatotību. Tāpat nav norādīti apstākļi, kuru dēļ izīrētājs mainījis cilvēku skaitu rēķinos.

Pie šādiem apstākļiem, Civillietu tiesas kolēģija konstatējusi pamatu sadalīt prasības kopsavilkumā norādīto atkritumu izvešanas maksas parādu 359,55 *euro* atbilstoši dzīvoklī dzīvojošo personu skaitam, kas astoņiem cilvēkiem būtu 44,95 *euro*, bet trīs cilvēkiem 134,85 *euro*.

Ņemot vērā, ka PVN 22% pārsniedz kopsavilkumā norādīto summu, PVN 22% pārrēķins saistībā ar parāda koriģēšanu netiek veikts.

Pie šādiem apstākļiem prasība par parāda par atkritumu izvešanu piedziņu 224,70 *euro* ir noraidāma.

Ņemot vērā, ka par pārējo strīdus periodā aprēķināto parāda summu strīda nav, prasība par dzīvokļa maksājumu parāda piedziņu 1993,67 *euro* atzīstama par pamatotu un apmierināmu.

[11.8] Civillikuma 1756.pants paredz pienākumu maksāt procentus vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu pamata.

Civillikuma 1759.panta 1.punkts noteic, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punkts paredz, ka parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

Civillikuma 1765.panta pirmā daļa paredz, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir seši procenti no simta gadā.

No lietas materiāliem redzams, ka prasītāja aprēķinājusi likumiskos nokavējuma procentus par laiku no 2011.gada septembra līdz 2016.gada janvārim 372,24 *euro*. Kā pamats procentu apmēra noteikšanai ir atbildētājas neveikto maksājumu apmērs.

Ņemot vērā, ka Civillietu tiesas kolēģija konstatējusi pamatu dzīvokļa maksājumu parāda piedziņai, prasītajam atzīstamas tiesības saņemt likumiskos nokavējuma procentus par laiku no 2011.gada septembra līdz 2016.gada janvārim.

Pie apstākļiem, kad tiek samazināts komunālo maksājumu parāds, veicams procentu summas pārrēķins. Piedzenamā summa nosakāma saskaņā ar tiesas rīcībā esošajiem rēķiniem laikā no 2012.gada marta līdz 2016.gada un pieļauto maksājumu kavējumu.

Veicot aprēķinu, Civillietu tiesas kolēģija katrā no rēķiniem, kur minēts, ka atkritumu pakalpojums aprēķināts par astoņiem cilvēkiem, veikusi pārrēķinu un atkritumu maksu sadalījusi uz astoņām personām un iegūto rezultātu sareizinājusi ar trīs. Pārpalikusī summa atņemta no ikmēneša rēķina pamatsummas, kura sareizināta ar procentu apmēru dienā 0,016400 un kavēto dienu skaitu attiecīgajā mēnesī, kas norādīts prasītāja likumisko procentu aprēķinā. Pārrēķins nav veikts rēķiniem, kuros atkritumu aprēķins veikts par vienu vai diviem cilvēkiem.

Ievērojot minēto, par laiku no 2011.gada novembra līdz 2016.gada janvārim atbildētājai veicama nokavējuma procentu samaksa par 2011.gada septembri 52,55 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 218,23 *euro*, par oktobri 12,25 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 43,51 *euro*, par novembri 10,40 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 37,61 *euro*, par decembri 10,21 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 37,61 *euro*, par 2012.gada janvāri 9,86 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 37,01 *euro*, par februāri 9,97 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 38,10 *euro*, par martu 9,67 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 26,98 *euro*, par aprīli 8,62 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 22,92 *euro*, par maiju 8,13 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 22,86 *euro*, par jūniju 7,95 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 22,86 *euro*, par jūliju 7,79 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 22,83 *euro*, par augustu 8,47 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 25,65 *euro*, par septembri 8,43 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 26,00 *euro*, par oktobri 7,97 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 25,05 *euro*, par novembri 7,93 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 25,38 *euro*, par decembri 7,74 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 25,33 *euro,* par 2013.gada janvāri 6,17 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 21,02 *euro*, par februāri 4,67 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 15,96 *euro*, par martu 7,20 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 25,57 *euro*, par aprīli 5,73 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 20,67 *euro*, par maiju 5,69 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 21,40 *euro*, par jūniju 5,32 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 20,55 *euro*, par jūliju 5,17 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 20,34 *euro*, par augustu 4,82 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 19,47 *euro*, par septembri 4,78 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 19,82 *euro*, par oktobri 4,44 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 19,24 *euro*, par novembri 4,32 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 27,59 *euro*, par decembri 4,01 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 26,45 *euro*, par 2014.gada janvāri 3,53 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 24,09 *euro*, par februāri 3,41 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 24,02 *euro*, par martu 6,73 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 49,18 *euro*, par aprīli 3,78 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 28,67 *euro*, par maiju 4,53 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 35,76 *euro*, par jūniju 4,47 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 36,68 *euro*, par jūliju 4,06 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 34,77 *euro*, par augustu 3,95 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 35,35 *euro*, par septembri 3,63 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 33,97 *euro*, par oktobri 3,69 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 36,28 *euro*, par novembri 3,32 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 34,31 *euro*, par decembri 3,31 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 35,48 *euro*, par 2015.gada janvāri 3,39 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 37,99 *euro*, par februāri 5,30 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 62,93 *euro*, par martu 4,50 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 57,06 *euro*, par aprīli 2,87 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 38,53 *euro*, par maiju 2,17 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 31,58 *euro*, par jūniju 2,21 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 34,39 *euro*, par jūliju 2,11 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 35,98 *euro*, par augustu 2,02 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 37,71 *euro*, par septembri 1,80 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 37,23 *euro*, par oktobri 1,56 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 35,96 *euro*, par novembri 1,95 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 50,35 *euro*, par decembri 0,51 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 15,16 *euro*, un par 2016.gada janvāri 0,10 *euro*, ņemot vērā, ka rēķina pamatsummu veido 3,70 *euro*, kopā 329,17 *euro*.

Pie šādiem apstākļiem prasība par likumisko nokavējuma procentu 43,06 *euro* piedziņu noraidāma.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka pirmās instances tiesa, noraidot prasību pilnībā, nav pareizi secinājusi, ka pie apstākļiem, kad prasītājs nav veicis pareizu parāda aprēķinu, prasība būtu noraidāma pilnībā. Ņemot vērā, ka atbildētāja apstrīdējusi parāda apmēru, saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta nosacījumiem atbildētājai pastāvēja iespēja iesniegt parāda aprēķinu, kurš atbilstu atbildētājas paustajiem iebildumiem. Tāpat tiesai pastāvēja iespēja pieprasīt iesniegt koriģētu parāda aprēķinu, lai pārliecinātos par tā pareizību.

[12] Civilprocesa likuma 41.panta pirmajā daļā noteikts, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram,

bet atbildētājam – proporcionāli tai prasījumu daļai, kurā prasība noraidīta.

[12.1] Prasītāja, ceļot prasību pirmās instances tiesā, veikusi valsts nodevas samaksu 338,36 *euro* kā par mantisku prasību saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu, 35.panta pirmās daļas 1.punktu, lūdzot piedzīt parādu 2218,37 *euro* un likumiskos procentus 372,24 *euro*, kopā 2590,61 *euro*.

Iesniedzot apelācijas sūdzību, prasītāja veikusi valsts nodevas samaksu 338,26 euro.

Ņemot vērā, ka prasība pirmās instances tiesā tikusi noraidīta un apelācijas instancē atzīts, ka no atbildētājas par labu prasītājam piedzenama pamatparāda summa 1993,67 *euro* un likumiskie nokavējuma procenti 329,17 *euro*, kas kopā veido 2322,84 *euro* un ir 90 % no prasības kopējās summas (2322,84:2590,61x100), prasītājam atlīdzināma pirmās instances tiesā samaksātā valsts nodeva 304,44 *euro* un apelācijas instancē – 304,44 *euro*, kopā 604,88 *euro*.

[12.2] Lietas izskatīšanas radušies ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi kopā 35,54 *euro*.

Civilprocesa likuma 33.pants paredz, ka tiesas izdevumi ir ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Prasītājs, iesniedzot prasību, veicis ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu 17,22 *euro* un prasītājam atlīdzināmi 15,50 *euro*, ņemot vērā, ka prasība tiek apmierināta daļēji, t.i. par 90%. Prasītājam neatlīdzināmo daļu veido 1,72 *euro*.

Nenomaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir 18,32 *euro*, kas atbilstoši prasības apmierinātajai daļai piedzenami no atbildētājas 16,49 *euro* un noraidītajai daļai no prasītāja 1,84 *euro*.

[13] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājam atzīstamas tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās brīža līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētājas likumiskos 6 % gadā no piedzītās summas, ievērojot Civillikuma 1763.panta 1.punkta noteikumus, ka vēl nesamaksāto procentu daudzums apstājas, kad tas sasniedzis kapitāla lielumu.

[14] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu lietā nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432., 433., 434. pantiem, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods A/, par labu SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, AS „Citadele banka" norēķinu konts Nr.LV30PARX0013044380003, īres maksas un obligāto maksājumu parādu par laiku no 2009.gada 1.janvāra līdz 2016.gada 1.janvārim 1993,67 *euro*, likumiskos nokavējuma procentus par laiku no 2011.gada septembra līdz 2016.gada 1.janvārim 329,17 *euro* un tiesas izdevumus 620,38 *euro*, kopā piedzīt 2943,22 *euro*.

Noraidīt prasību daļā par parāda 224,70 *euro* un likumisko nokavējuma procentu 43,06 *euro* piedziņu.

Noteikt SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, tiesības saņemt no atbildētājas 6% (sešus procentus) gadā no piespriestā naudas summas par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods A/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 16,49 *euro*.

Piedzīt no SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr. 40103362321, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1,84 *euro*.

Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksa valstij veicama sekojošā kontā, norādot šādus rekvizītus: saņēmējs Tiesu administrācija, konta numurs LV51TREL2190458019000, NMR 90001672316, saņēmēja banka Valsts kase, kods TRELLV22, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai (prasītāja vārds un uzvārds, ja prasītājs ir fiziska persona, vai juridiskas personas nosaukums).

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Izskaidrot, ka šajā termiņā Rīgas apgabaltiesā iesniedzami dokumenti, kas apstiprina tiesas izdevumu samaksu valstij.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Senāta Civillietu departamentā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā.

Tiesnese M.Ābele

Tiesnese I.Celmiņa

Tiesnese A.Veita